

De beslissing van de Klachtencommissie Patiënten Parnassia Groep regio Rijnmond op de klacht van:

[naam klager],
[geboortedatum klager],
hierna te noemen: klager,
verblijvende in Antes GGZ, [naam locatie] (de instelling),

tegen

[naam verweerder 1], zorgverantwoordelijke,
[naam verweerder 2], directeur zorg,
hierna tezamen te noemen: de verweerders,
verbonden aan de instelling

De procedure

Bij brief van 20 november 2020 heeft klager met bijstand van de patiëntenvertrouwenspersoon een klacht ingediend bij de Klachtencommissie Patiënten Parnassia Groep (de commissie). Het betreft een klacht op grond van artikel 10:3 van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgz). Klager heeft toestemming verleend om kennis te nemen van relevante stukken uit zijn medisch dossier.

Het verloop van de procedure blijkt uit:

- het klaagschrift, gedateerd 20 november 2020;
- de schriftelijke toelichting op de klacht, gedateerd 25 november 2020;
- de schriftelijke toelichting op het verzoek tot schadevergoeding, gedateerd 25 november;
- het verweerschrift, ongedateerd;
- de schriftelijke reactie op het verzoek tot schadevergoeding, gedateerd 24 november 2020;
- de relevante stukken uit het medisch dossier.

De behandeling van de klacht heeft op 26 november 2020 plaatsgevonden. Bij die gelegenheid zijn de volgende personen via een beeldverbinding gehoord: klager, bijgestaan de patiëntenvertrouwenspersoon, [naam patiëntenvertrouwenspersoon], en de zorgverantwoordelijke. [Verweerder 2] is met voorafgaande kennisgeving niet verschenen.

1. De feiten en de omstandigheden

De commissie gaat bij de beoordeling van de klacht uit van de volgende feiten en omstandigheden.

Bij mondelinge beschikking van 9 oktober 2020 heeft de rechtbank Rotterdam ten aanzien van klager in aansluiting op de zorgmachtiging van 27 januari 2020 een zorgmachtiging verleend voor de duur van zes maanden.

Uit deze beschikking blijkt dat hierin onder andere 'het opnemen in accommodatie' als ultimum remedium is opgenomen.

In de medische verklaring van 30 september 2020 staat vermeld dat klager lijdt aan recidiverende psychoses in het kader van schizofrenie. Dit heeft meermaals geleid tot gedwongen opnames omdat de veiligheid niet gewaarborgd kon worden.

Op 10 november 2020 heeft de zorgverantwoordelijke op basis van artikel 8:9 Wvzgz een beslissing genomen tot het verlenen van verplichte zorg in de vorm van 'opnemen in een accommodatie' (hierna: de uitvoeringsbeslissing) ter afwending van ernstig nadeel veroorzaakt door gedrag voortvloeiend uit een psychische stoornis.

Op 10 november 2020 heeft de geneesheer-directeur de beslissing van de zorgverantwoordelijke van 10 november 2020 samen met een begeleide brief als bedoeld in artikel 8:9, derde lid, Wvzgz verstuurd naar klager.

Het verzoek tot schorsing van de uitvoeringsbeslissing is bij beslissing van 24 november 2020 door de commissie afgewezen.

2. Het standpunt van klager

Klager is van mening dat een verblijf in de instelling niet nodig is. Daartoe wordt aangevoerd dat er geen sprake is van maatschappelijke teloorgang en/of verwaarlozing. Daarbij heeft de rechtbank bepaald dat klager thuis kan wonen en dat een opname alleen mag plaatsvinden als het echt niet anders kan. Klager is van oordeel dat van die situatie geen sprake is. Ook de arts op de afdeling heeft klager te kennen gegeven dat niet duidelijk is waarom klager in de instelling moet verblijven. Inmiddels heeft dezelfde arts aan klager laten weten dat ze hem naar een BW willen overplaatsen omdat hij in verleden psychotisch is geweest. Klager wil echter bij zijn moeder wonen. Als sprake is van een psychose, kan deze in een ambulante kader behandeld worden met medicatie. Klager is bereid hieraan mee te werken.

Voorts hebben klager, zijn vertegenwoordiger of zijn advocaat van de geneesheer-directeur geen/niet tijdig een afschrift van de uitvoeringsbeslissing gekregen en/of zijn zij niet/niet tijdig schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patientenvertrouwenpersoon en de familievertrouwenpersoon.

Concluderend is klager van oordeel dat niet is voldaan aan de rechtsbeginselen van subsidiariteit, doelmatigheid en proportionaliteit. Ook is niet voldaan aan de formele voorschriften.

Onder verwijzing van artikel 10:11, eerste lid, Wvvgz verzoek klager om de schade die hij heeft geleden als gevolg van de beslissing waarover wordt geklaagd te vergoeden. Op basis van het forfaitair stelsel wordt de schade begroot op €800,- voor niet voldoen aan de algemene uitgangspunten en criteria voor en doelen van het toepassen van verplichte zorg als bedoeld in artikel 2:1, eerste lid, tweede lid, derde lid, zesde lid, achtste lid, negende lid, artikel 3:3 en artikel 3:4 Wvvgz; voor de schending van de informatieverplichting op €250,-.

3. De zienswijze van de zorgverantwoordelijke

Verweerders voeren gemotiveerd verweer, strekkende tot ongegrondverklaring van de klacht en afwijzing van het verzoek tot schadevergoeding. Ter toelichting geldt het volgende.

Klager is sinds 2018 bekend binnen de geestelijke gezondheidszorg en sinds 2019 in behandeling bij VIP. Bij klager is sprake van een stoornis die zich ontwikkelt in de context van een hechte relatie met zijn broer die, net als hun moeder, is gediagnosticeerd met een psychische stoornis. Een zorgmachtiging is aangevraagd (en op 30 oktober 2020 verleend) vanwege het psychotische beeld met gevaar op maatschappelijke teloorgang, gevaar voor dakloosheid, gevaar voor derden, en een gevaar voor psychische schade.

Sinds 30 september 2020 woont klager in [naam BW]. Echter verbleef klager en zijn broer bij hun moeder in Den Haag. Bij een eerdere opname in december 2019 moesten zij uit haar huis worden gehaald omdat bij hen sprake was van een psychotische, katatoon en verwaarloosd toestandsbeeld. Daarnaast zouden zij hun moeder hebben gegijzeld. Gelet hierop is het niet wenselijk dat klager bij moeder verblijft. Daarnaast zou de curator van de moeder aan klager en de broer geen toestemming geven om bij haar te wonen.

Aangezien klager niet in [naam BW] verblijft, bestaat de kans dat hij zijn woning zal verliezen met alle gevolgen van dien. In een ambulante kader is gepoogd om middels een behandeling met medicatie het ernstig nadeel af te wenden. Klager verscheen echter niet op afspraken en hij haalde zijn medicatie niet op bij de apotheek. Gezien de voornoemde gevaren is in overleg met de geneesheer-directeur het besluit genomen om klager op te nemen. Doel is klager in te stellen op medicatie. Ook zal geprobeerd worden om het contact tussen klager en [naam BW] te herstellen zodat hij zijn woning niet zal verliezen.

Op 11 november 2020 is aan klager een afschrift van de uitvoeringsbeslissing overhandigd. Het elektronisch patiëntendossier (EPD) heeft deze schriftelijke mededeling niet opgeslagen. In overleg met de geneesheer-directeur is de beslissing op 16 november 2020 nogmaals op schrift gesteld.

4. De beoordeling

Beoordeling uitvoeringsbeslissing van 10 november 2020.

Uit artikel 3:3 Wvvgz, artikel 3:4 Wvvgz volgt dat de zorgverantwoordelijke een beslissing als bedoeld in artikel 8:9 Wvvgz kan nemen indien het gedrag van een persoon als gevolg van zijn psychische stoornis leidt tot ernstig nadeel. De besluitvorming zal langs de lijnen van de doelmatigheid, subsidiariteit en doelmatigheid moeten plaatsvinden, waarbij uit het oogpunt van zorgvuldigheid de wensen en voorkeuren van klager in de afweging worden betrokken.

De zorgmachtiging die op 30 oktober 2020 ten aanzien van klager is gegeven wijst als vorm van verplichte zorg onder andere toe: het opnemen in een accommodatie. Ter uitvoering van deze zorgmachtiging heeft de zorgverantwoordelijke op 10 november 2020 besloten tot opname van klager, zulks teneinde ernstig nadeel, namelijk aanzienlijk risico op maatschappelijk teloorgang en verwaarlozing zoals nader aangeduid in die beslissing af te wenden. Klager heeft onder andere betoogd dat deze beslissing niet in verhouding staat tot het ermee te bereiken doel, en daarmee niet voldoet aan de eis van proportionaliteit zoals genoemd in artikel 2:1, derde lid, Wvvgz. De commissie volgt klager in dit betoog, en stelt daarbij voorop dat een gedwongen opname in een accommodatie een zeer ingrijpende, vrijheidsbenemende maatregel is die slechts in aanmerking komt als bij niet-oplegging daarvan een dienovereenkomstig ernstig nadeel serieus te duchten is. In de voorliggende zaak klemt dat temeer nu de zorgmachtiging aan een eventuele gedwongen opname zelfs de eis van “ultimum remedium” verbindt. Dat betekent voor deze zaak dat buiten kijf moet komen staan dat het nadeel dat te duchten is bij achterwege blijven van opname zo ernstig is dat een ingrijpende maatregel als opname daarmee in verhouding staat. Anders dan de zorgverantwoordelijke meent de commissie echter dat een dergelijke situatie zich hier niet voordoet. De onderbouwing die de zorgverantwoordelijke op dit punt aan haar standpunt ten grondslag heeft gelegd is daarvoor niet voldoende, terwijl dat ook overigens niet aannemelijk is geworden. Het is de commissie in dit verband opgevallen dat de zorgverantwoordelijke, alvorens de bestreden beslissing te nemen, heeft nagelaten om zich verstaan met andere bij klager betrokken behandelaars. Daardoor rijst een vermoeden van een zekere incompleetheid en eenzijdigheid van haar relaas. Bovendien is dat relaas op een niet onbelangrijk punt niet vrij van speculatie. Zo is, ter adstructie van de stelling dat klager mogelijk dakloos zou worden, aangevoerd dat hij niet bij zijn moeder kan wonen omdat de curator van moeder dat zou verbieden. Van enig contact met die curator kan echter niet blijken, zodat dit in het ongewisse blijft. Kortom: het beeld dat uit deze zaak oprijst is dat klager gedwongen is opgenomen, eerder om eigen bestwil dan omdat bij gebreke van opname werkelijk ernstig nadeel in de vorm van maatschappelijk teloorgang en verwaarlozing te duchten zou zijn. De commissie laat in die verband ook meewegen dat klager blijkens een mededeling van verweerder ter zitting, op dit moment geen verschijnselen van psychose vertoont. De slotsom moet dus zijn dat de bestreden beslissing niet voldoet aan de aan de proportionaliteitseis van artikel 2:1, derde lid, Wvvgz, zodat de klacht gegrond is. De commissie zal de betreffende beslissing dan ook vernietigen.

De commissie overweegt verder dat artikel 8:9, derde lid, Wvvgz bepaalt dat de geneesheer-directeur de betrokkene, de vertegenwoordiger en de advocaat een afschrift van de beslissing tot het verlenen van verplichte zorg geeft. Uit de stukken en het verhandelde ter zitting blijkt dat de advocaat tot op heden geen afschrift heeft ontvangen van de uitvoeringsbeslissing. Gelet hierop is de commissie van oordeel dat in strijd met artikel 8:9, derde lid, Wvvgz is gehandeld. Ook dit onderdeel van de klacht zal de commissie gegrond verklaren.

Beoordeling verzoek tot toekennen schadevergoeding

Klager en de patiëntenvertrouwenspersoon hebben gesteld dat klager immateriële schade heeft geleden welke onder meer bestaan uit gevoelens van onzekerheid, frustratie en onduidelijkheid over hetgeen hem overkwam.

De instelling betwist het bestaan van immateriële schade. Ook betwist de instelling het causaal verband tussen de gestelde schade en de aan klager verleende vormen van verplichte zorg. Mocht de commissie zelf enige schade bij klager ten gevolge van de bestreden beslissing

vaststellen, dan verzoekt de instelling de commissie nadrukkelijk niet het forfaitaire stelsel te hanteren.

De commissie is van oordeel dat aannemelijk is geworden dat klager immateriële schade heeft geleden. Dit betreft immateriële schade die voor vergoeding in aanmerking komt. De commissie ziet geen aanleiding om voor de begroting van de schade aan te sluiten bij het forfaitaire stelsel en acht een schadevergoeding van €400,-- in dit geval op zijn plaats.

5. Beslissing

De Klachtencommissie Patiënten Parnassia Groep regio Rijnmond:

- verklaart de klachten gegrond;
- vernietigt de bestreden beslissing van 10 november 2020;
- wijst toe het verzoek tot schadevergoeding ten laste van de zorgaanbieder ten bedrage van €400,-- (zegge vierhonderd euro);
- wijst af het meer of anders verzochte.

Deze beslissing is gegeven door: mr. P.J. Wurzer, voorzitter, drs. J. Schneider, psychiater niet praktiserend, dr. P.A. Arnold, algemeen-lid, bijgestaan door mr. M. van Veenendaal, ambtelijk secretaris, en schriftelijk vastgesteld op 30 november 2020.

Rotterdam, 26 november 2020

mr. P.J. Wurzer,
voorzitter

namens deze,

mr. M. van Veenendaal